ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ԹԵՐԹԻ ՀԱՏՈՒԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchoundjou han, N. 7

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԳԻՆԸ

ՄԱԼՈՒՏՈՅ հատ, ամբողջ տարի 60 դրուշ. վեց ամսուայ 30 դրուշ. — ԱՅԼԱԶԳԱՅՈՒԹԻՒՆ համար, տարին 80 դրուշ. վեցամսեայ 40 դրուշ. Եւրոպայի համար 25 դրուշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ համար, Տարեկան 52 դր. վեցամսեայ 13 դր.:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԸ Է ՀԱՅԱՏԱՆԵԱՑ ԿԱՐԱՒԱԽ ՉՈՐՍ ՕՐ ՄԸ ԼՈՒՅՍ ԸՆԿԱՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ

Journal politique, littéraire, scientifique et commercial

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆ ՎՐԱՅ ԿԱՆԳԱՓ

Տարի Ա. — թիւ 311 — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ — 29 ՄԱՐՏՍ 1902 ՈՒՐԲԱԹ

ՀՅՈ ՎԱՃԱՌՈՂՆԵՐ

«ԴԱՂՏՂԻ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ» (6)

(ՆԻՒԹԱՅՈՑ)

Թ.

Ամէն օր, ամէն ժամ, ամէն վայրկեան ինձ կը թուէր թէ ես ալ կը խելագարիմ, կամ թէ ինքնասպան պիտի ըլլամ։ Ամէն անգամ որ ես ու Ռոզան միասին կ՚ըլլայինք, ան ինձ կը պատմէր իր ամուսնութեան պատմութիւնը, որ ինձ համար նոր բան մը չէր, որովհետեւ ես ալ ամէն ինչ գիտէի։

կը փախչին ուրախ եռուզեռումով մը ծորեկուան արեւին ատեն։ չքեղ Նիակարան, քանի աւելնայ ստուերը, այնքան աւելի սոսկացնող երեւոյթ մը կ'առնէ։ Մութ գիչերներուն մէջ, իր մռնչիւններո ահռելի են, բայց լուսնին տակ, հէքեաթունակ գեղեցկութիւն մը կը ստանայ ան եւ իրապէս «անդրաչխարհային տեսարան մը» կը պարզէ։

Ձմեռը զմայլեցուցիչ է Նիակարա։ Գետը, անկումէն վեր ամբողջովին սառած, կը փալփլայ, կը կայծկլտայ։ Փոսին վրայ կախուած ծառերուն ճիւղերը չթաքուելով կը զարդարուին։ Կամուրջ, ժայռ, ամէն բան ադամանդի ծածկոյթի մը մէջ կը փաթթուի։ Արեւը՝ մոլորած սառոյցի այդ ժանեակներուն մէջ՝ ելեկտրական չողի մը պաղ ու կապուտակ վիճակը կ'առնէ։

Նիակարա որ գրեթէ կրօնք մը ուսած էր Հնդիկներուն, անյաղթելի քաղաքութիւն մը ունեցած է ինչ ինչ հոգիներու վրայ։ Կը պատմուի թէ 19րդ դարուն սկիզբները Ֆրանսա Ապօ անուն երիտասարդ մը այնքան ուժով սիրահարեցաւ այդ գետին որ պղտիկ բնակարան մը չինեց իրեն, կղզեակի մը մէջ, ճիշդ վիհին եզերքը, ու երկու տարի ապրեցաւ հոն մինակը, իր գիրքերուն եւ քանի մը երաժշտական գործիքներու հետ, հեռու մարդոց առուտուրներէն։ Բայց չուտով այդ պարզ տեսնելու վայելքը չբաւեց իրեն, ուզեց լողալ ալ այդ բուռն ջուրերուն մէջ որոնց սիրովը լցուած էր իր հոգին։ Օր մը աներեւութացաւ սակայն։ Հաղուստները եզերքին վրայ գտնուեցան։ Տեղացիները «Ջրվէժին ճգնաւորը» կոչեցին այդ անձնօրէն երիտասարդը։

Ուրիշներ, իրենց յուսահատութեան արժանի թատերավայր մը փնտռելով, Նիակարա եկած են ինքզինքին սպանելու համար։ Ուրիշներ, խեղճութեամբ կամ քաջութեան համար, մահացու վտանգներու ենթարկած են կեանքերնին։ Վերջապէս ոճիրներ չէ որ պակսած են հոն։ Անցեալ դարու սկիզբները, մանկամարդ Հնդկուհի մը, գետին եզերքը պտտելու ատեն տեսաւ որ այն երիտասարդը զոր կը սիրէր եւ որ խաբած էր զինքը, նաւակի մը մէջ կը քնանայ։ Առանց ձայնի մօտեցաւ նաւակին, քակեց չուանը եւ թողուց որ սահի յառաջ։ Երիտասարդը հանդարտօրէն կը քնանար տակաւին, երբ յանկարծ Ջրվէժին աղմուկը արթնցուց զինքը։ Թիերուն վրայ ցատկեց անմիջապէս, բայց ջուրերը իրմէ աւելի ուժով էին։ Այն ատեն, խեղճը յուսահատ, տեղը նստաւ նորէն, եւ այն անտարբերութեամբ որով հնդիկները կը նային մահուան, սուզուեցաւ մահաբեր Ջրվէժին մէջ։

Քաղաքակրթութեան ազդեցութեամբ Նիակարա մնծապէս փոխուած է այսօր։ Երկաթուղիէ իջնելէն վերջ քառորդէ մը կառքը կը տանի ճամբորդը մինչեւ քովի-կը Ջրվէժին, խանութներու, վաճառատնցներու ճոխութեան մը մէջէն, ուր երբեմնի իրական արջերուն, եղջերուներուն մորթերը,կամ ընկիներուն գլուսնիները կը ծախուին։

1824ին Լաֆայէթ իր վերջին ճամբորդութիւնը կ'ընէր դէպի Ամերիկա։ Նիակարա ալ գնաց։ Կղզիակներով չրջապատուած այն կղզին՝ որ ահռելի գետը երկու թեւերու կը բաժնէ, եւ զոր Այծերու Կղզի կը կոչեն, ծախու էր։ 10,000 տոլար կ'ուզէին։ Զօրավարը հառաչեց.— «Մէկղ որ Ֆրանսայի մէջ չէ» 10,000 տոլա՞ր։ Հիմա՞ արդեօք որչափ պիտի արժէր, երբ կամուրջներով, կամրջակներով կապուած է ան իր կղզիակներուն հետ, եւ կատարեալ հրապուրիչ պարտէզի մը երեւոյթը առած է։

Այսօր, Ամերիկայի եւ Գանատայի միջեւ միակամար երկաթեայ կամուրջ մը կ'երկարի, որուն վրայէն դիտողին աչքերը երկու Ջրվէժներուն ամբողջ անդաստանի համայնապատկերը կը գրկեն։ Այջէն Ամերիկեան Ջրվէժը եւ Այծերու Կղզին, գիմացը Horse shoeն. ձախ կողմը՝ Քանատեան եզերքը, իր պարտէզներով, օթէլներով։ Վարը, ափերուն տակ՝ վիհը, ուր ալիքները կը զարնուին իրարու, փրփրուտ «Վիւերժ տը Պրույտ» անուն սիրուն չոգենաւ մը, կէս տոլարի փոխարէն կը տանի ճամբորդները մինչեւ ճիշդ մօտը Horse shoe/ին, մինչեւ անոր ամպերուն մէջ, փրփուրներուն վրայ։ Ուզողները, չատ դիւրութեամբ, անթափանցելի զգեստներ հագնելով, կրնան մինչեւ ժայռին եւ Ջուրի պատին մէջը պտտիլ, օգտուելով Ջրվէժին կորութենէն, բայց վախ կայ որ դուրս ելած ատեննին արդէն խուլցած ըլլան, կամ գոնէ՝ ահաբեկած։

★

Երբ ամերիկեան ճարտարարուեստը ընտանեցուց աշխարհը Նիակարային հետ, լարախաղները անմիջապէս հոն փութացուլ իրենց քաջութիւնները ցուցադրել սկսան։ 1856ին նշանաւոր Ֆրանսացի մը՝ Պլոնտէն՝ 1200 ոտք երկայնութեամբ չուան մը նետեց Ջրվէժին մէկ կողմէն միւսը եւ վրայէն անցաւ մէկ քանի անգամ, ուսին վրայ մարդ մըն ալ առած, ճամբան նստելով, ելլելով, ուտելով եւլն.։ 1876ին Օրլոդ Մարիա Սբէլմերլինան, ուզելով ապացուցանել որ այդ բանը մինակ այրերուն վերապահուած չնորհք մը չէ, ինքն ալ փորձեց եւ այնքան չնորհալի կերպով մը անցաւ Ջրվէժին մէկ կողմէն միւսը, որ բոլոր ներկաները աքանչացան։

Լարախաղներէն վերջ կարգը եկաւ ցատկողներուն։ 1879ին Բէր անուն մէկը ըսաւ թէ մեծ կամուրջին վրայէն գետին մէջ կրնայ ցատկել։ Շատեր խնդթ է ըսին։ Բայց մարդը ըսածը կատարեց եւ վար նետուելուն՝ ուղղաձիգ կերպով մը լուսացաւ։ Ջուրին մէջ մինչեւ 50 մէտր վար։ Թեթեւօրէն վիրաւորուած էր երբ դուրս ելաւ։

Լուզորդները բնականաբար չուզեցին այս անուանի քաջագործութենէն հետու մնալ։ Իրենցմէ մէկը սակայն Մաթիու Ուէպ կորսուեցաւ Ջուրերուն մէջ։ Ցիւրք անուն մարդ մը, տեսակ մը անմխրճելի նաւակ չունեց որով կ'ներեւակայէր առանց վտանգի անցնիլ Ջրվէժին մէկ կողմէն միւսը, բայց իր կնոջ՝ որ եկած էր զինքը դիտելու, աչքերուն տակ գարձաւ թողուեցաւ ալիքներուն տակ։ Ցիլատէլֆիացի տակառագործ մը, անանկ տակառ մը չունեց որ Ջուրին մէջ ուղղաձիգ կը կենար, եւ անոր միջոցաւ ողջամբ կրցաւ կատարել բաղձացուած անցքը։ Հալցէթ անուն Պարոն մը եւ Օր. Սատի միեւնոյն միջոցաւ առանց վտանգի անցան Նիակարան։ Ձոն Սուլս սուենկ գօտի մը դրաւ մէջքը, եւ լողալով անցաւ Ջուրերը, քանի մը վէրքեր միայն ստանալով։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՀԱՐ. ԱՓՐԻԿԷի ՄԷՋ

Արդէն ժամանակին հեռագիրները հաղորդեցին Ֆրուիյինկէրի ազատ արձակուիլը։ Վերջին լուրեր կը հաղորդեն թէ Լորտ Ռիչների ազատարձակման որոշումը մեծ գոհունակութեամբ ընդունած են Լանտոնի թերթերը։ Թայմզ այս առթիւ կը յայտարարէ թէ Ֆրուիյինկէրի ազատ արձակուիլը ապացոյց մըն է բրիտանական գինուորական դատարանին անկողմնակալ ըլլալուն։ Տելի Նիուզ ալ կը կարծէ թէ այս որոշման գործադրութիւնը մնծապէս պիտի նպաստէ հաշտութեան բանակցութեանց փափաքելի ընթացք մը առնելուն։ Տարակոյս չկայ որ Ֆրուիյինկէր անպարտ ճանչցուելով ազատ արձակուած է Անգլիացիներուն կողմէ։ Ծանցանքի խնդրին գալով, սա սկզբունքը պէտք է նկատողութեան առնել թէ արեւմտեան պատերազմական գերի մը պատասխանատու է այն տեսակ գինուորական գործողութեանց համար, զորս կատարած է իր հրամանատարին հրամանագրի ներքեւ։ Հաւանական է որ անգլիական գինուորական դատարանին առջեւ այս հարցման ժխտական պատասխան տրուած է, տարբական արդարութեան մը սկզբանց համեմատ, եւ բնական է որ այս մարդասիրական ոգին հաշտութեան ընթացքին վրայ նպաստաւոր կերպով մը պիտի ազդէ։

★ Լորտ Ռիչներ Բրեթորիայէն Լանտոնի պատերազմական պաշտօնատունը կը զրկէ իր չարաթական տեղեկագիրը։ Այս տեղեկագրէն կը տեսնուի թէ մարտ 31էն ի վեր ամէն կողմերէ եկած լուրերուն համաձայն բնդամէնը 17 Պօէրներ սպաննուած են, 6 վիրաւորուած եւ 107 զերի բռնուած. 31 Պօէրներ ալ անձնատուր եղած են։ Յրէնչի մարդիկը ճակատամարտ չունեցան։ Բարեյուսոյ գաղթավայրի արեւմտեան կողմը գտնուող Պօէրները դէպ ի հիւսիս եւ դային։ Պօէրական պղտիկ չոկատ մը, Բարեյուսոյ գաղթավայրի միջին չրջանակներէն մէկէն, արշաւեց Պարքլի Ըէսթի վրայ։ Արեւմտեան Թրանսվալի մէջ գործող անգլիական զինուորները մարտ 31էն ի վեր ճակատամարտ չունեցան։ Պօէր հրամանատար Էրասմուս՝ Պօսհոֆի մէջ սպաննուեցաւ։

★ Լանտոնի Լորտ քաղաքապետ Միլների եւ Ջեմպրլէյնի դրկմանց վրայ, հրթռէր կարգացած է, 50,000 անգլիական ոսկի հաւաքել, առոյգ Եօհաննէսպուրկի մէջ 1000ի մօտ թալանուած ընտանիքներու անական անհրաժեշտ պէտքերը հոգալու համար։

★ Լորտ Բոզպերիի անդրանիկ որդին, Լորտ Տալմէնի, որ այս օրերս սպայի աստիճանին բարձրացած է, մինչեւ հիմա ևոած որոշման մը համաձայն ներկայ ամսոյս 15ին Հարաւային Ափրիկէ պիտի մեկնի։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Ինչպէս արդէն չորեքշաբթի օրուան Ծաղիկի մէջ խօսուած էր, Մոնաքոյի մէջ տեղի ունեցաւ տիեզերական խաղաղութեան համաժողովը եւ զբաղեցաւ պօէրական խնդրով ու երկու որոշումներ տուաւ։ Այս անգամ կը հաղորդուի թէ համաժողովը վերջացուցած է իր նիստերը։ Ցառաջիկայի իր գիտաւորութեանց մասին հետեւեալը կը հեռագրուի.

ՄՈՆԴԻ ԲԱՌԼՕ, 7 ապրիլ.— Տիեզերական խաղաղութեան ԺԱ. համաժողովին խորհրդակցութիւնները երէկ վերջացան։ Ցառաջիկայ համաժողովը տեղի կ'ունենայ 1903 մայիսին Վիէննայի մէջ։ Կէս օրէն վերջը հրապարակային ընդհանուր ժողով մը գումարուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Մոնաքոյի Ալպերդ իշխանը, կառավարական պաշտօնատարներ եւ բազմաթիւ անձեր Ռիվիէռա այցելող հասարակութենէն։ Բոլոր ազգութեանց ներկայացուցիչները խօսեցան։ Ապրիլ 6ի երեկոյին, Օթէլ ու Բառիի հանդէսներու յատուկ չքեղ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ համաժողովի փակման կոչունքը, որուն վերջաւորութեանը իշխանը խօսք առաւ։ Իր ուրախութիւնը յայտնեց, տիեզերական խաղաղութեան պաշտպանները իր քովը ունենալուն համար։ Ապա ողկէանագրական թանդարանին (Musée Océanographique) վրայ, իշխանը ըսաւ թէ առիթ կարելի կ'ըլլայ խաղաղութեան բարեկամներուն ձգտումները միացնել գիտութեան եւ իրաւանց պաշտպանութեան գործին հետ։ Իշխանին ատենաբանութիւնը ներկ ընդունելութիւն մը գտաւ։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸ

Հարաւային Ափրիկէի մէջ նորէն կայուն վիճակ մը առին հաշտութեան բանակցութիւնները, եւ այդ մասին որ եւ է յաջողութեան մը հաւանականութիւնները աւելի հեռացան։ Փոխանակ զինադադարի, որոնք նախապէս հաղորդուածներուն համաձայն աւելի պիտի դիւրացնէին բանակցութիւնները, ընդհակառակը հեռադիրները նորանոր արիւնահեղ ճակատամարտներու վրայ կը խօսին։ Միայն մարտ 31ի օրը Անգլիացիները Տրիքուիքի եւ Պոչմէնսքորի մէջ, պաշտօնական զեկոյցներուն նայելով ունեցան մեռեալներ եւ վիրաւորներ, որոնց թիւը կ'անցնէր 250ը։ Այս տեսակ յաջողութիւններով, միւս կողմէ ալ Պօէրներուն պատերազմի եռանդը միշտ վառ կը մնայ կամ աւելի կը բորբոքի։ Հաշտութեան բանակցութեան ընդհանուր վիճակին գալով, հետեւեալը կը հեռագրուի այդ մասին.

ԱՄՍԴԷՐՏԱՄ, 7 ապրիլ.— Պատերազմի գաշտէն հասած լուրեր կը հաղորդեն թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը չէ եղած հաշտութեան ներկայ բանակցութեանց նախաձեռնարկուն։ Եւրոպայի Պօէր պատուիրակները կ'ըսեն թէ այս յայտնութիւնը կարեւոր է։ Այս յայտնութիւնը նորագոյն հեռագիրներու հետ ցոյց կու տայ Պօէրներու նոր յաջողութիւնները, ինչպէս նաեւ Ափրիքանէրներու նոր ծաւալումը, որոնք ապացոյց մըն են թէ Պօէրները չեն որոնք հաշտութիւն կը խնդրեն։ Այս բոլորը դիտնալով եթէ անգլիական կառավարութիւնը նորէն հաշտութեան բանակցութեանց կը մտնէ, դիւրին է երեւակայելը թէ այդ բանը բարձրագոյն ճնշման մը ներքեւ է որ տեղի կ'ունենայ։ Կ'ըսուի թէ չուտով պիտի արտօնուի Եւրոպայի Պօէր պատուիրակներուն, որպէս զի պատերազմի դաշտին վրայ գտնուող Պօէր պետերուն հետ ուղղակի հեռագիրներ փոխանակեն։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Բեթերսպուրկէն կը հեռագրուի թէ գնդապետ Մառչան եւ հազարապետ Սոլամ, որոնք քանի մը օր առաջ հոն ժամանած էին, ներկայ գտնուեր են անձնապատ հեծելազօրքերու տարեկան հանդէսներուն, որոնց ներկայ էր նաեւ Զարը։ Ֆրանսացի երկու սպաներն ալ Զարէն նախաճաշի հրաւիրուեր են։ Ապրիլ 6ին Ռուս պատերազմական նախարարն ալ ի պատիւ անոնց նախաճաշ մը տուեր է։

★ Բեթերսպուրկի պաշտօնական թերթ Շամախիի երկրաշարժին վրայ խօսող տեղեկագիր մը հրատարակեց, Օպօլէնսքի իշխանին կողմէ գրուած։ Այս տեղեկագրին մէջ Օպօլէնսքի կը խօսի այն բոլոր ձեռք առնուած միջոցներուն վրայ, որոնք ազէտին հետեւանքները մեղմելու ընութիւնը ունեցած են։ Այս տեղեկագրին համաձայն ճիշդ 1000 հոգի սպաննուած են 914 Շամախիի քաղաքին եւ 86 ալ գիւղերուն մէջ։

★ Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան թոյլտուութեամբ, Գազանի բարձրագոյն վարժարանի ուսանողներ, ընկերակցութեամբ իրենց ուսուցիչներէն մէկուն, ուսումնասիրական պտոյտ մը պիտի ընեն Պուլկարիոյ, Սերպիոյ եւ Սեւ Լերան զանազան կողմերը։

★ Անգլիոյ մէջ կը կարծուի թէ առաջադրութիւններ կան մաքսատուրքերը բարձրացնելու։ Բացի չաքարէն, մաքսատուրքերը պիտի ենթարկուին նաեւ փայտը եւ իւղը։ Թէյի վաճառականներ կը վախան որ թէյի վրայ մաքսատուրքը, իւրաքանչիւր լիպրայի վրայ երկու բէնս պիտի աւելնայ։

★ Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ Պալֆուր յայտարարեց թէ ելմտական նախարար Հիքս Պիչ ամսոյս 10ին (երէկ) ժողովին պիտի ներկայացնէ Պիւտճէին օրինագիծը։

★ Անգլիոյ մաքսային վարչութիւնը ապրիլ 8ին չրջաբերական մը ուղղելով բոլոր նաւահանգիստներու պաշտօնատանց, արգիլել տուաւ ներածման սովորական թոյլտուութիւնը այն նաւերուն համար, որոնք մաքսէ ազատ ապրանքներով կը ժամանեն։ Մաքս առնելու որոշումը կ'ըսուի թէ միայն չինութեան փայտերու չի պատկանիր, այլ ամէն կարգի ապրանքներու, որոնք ցարդ մաքսէ ազատ են։ Կը կարծուի թէ այս կերպով կ'ուզուի գազանի պահել գանձային նախարարին ծրագիրները։

★ Լիվերպուլի մէջ զրուց կայ թէ, պիտճէի ներկայ օրինագրին մէջ պիտի առաջարկուի կրկնապատկել չաքարի մաքսատուրքը։ Այս զրոյցը սակայն առկարանին մէջ չաքարի գնոյն վրայ բնաւ ազդեցութիւն մը չունեցաւ։

★ Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ Պօէր պետերը տրամագիր են ընդունելի պայմաններով հպատակութիւն յայտնել եւ թէ Սըճ թերթին գրածին նայելով, իրաքեկ չորչանակներու մէջ Հարաւային Ափրիկեան մեծաքանակ արժեթուղթերու գնման վրայ կը խօսուի։

★ Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը Իտալիոյ էմմանուէլ թագաւորին չերմագին շնորհակալութիւն յայտնող հեռագիր մը ուղղեց, իրեն կողմէ աւստրիական նաւաբաժնի սպաներուն եղած ընդունելութեան համար։

★ Ֆրանսայի մէջ խորհրդարանի ընտրական չարժումը իր լիութեանը հասած է։ Այս ընտրական չարժումին մէջ Վառի նահանգէն ծերակոյտի անդամ ընտրուեցաւ Քլէմանսօ, ճիշդ այն նահանգէն, ուրկէ ասկից առաջ կը մերժուէր իր երեսփոխան ընտրուիլը եւ այն առթիւ Քլէմանսօ ալ կը քաշուէր քաղաքական կեանքէ։ Հանրապետական կուսակցութեան համար մեծ յաջողութիւն մը եղաւ Քլէմանսոյի ընտրութիւնը։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ
ԹԻԻՆ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌ ԱՂՋԻԿԸ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՎԷՊԻՆ

12րդ ԹԻՒԸ

ՈՐ ՆՈՒԻԷՐ ԿՐ ՏՐՈՒԻ

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՏ.—Կիւրիւնանի միւթէսարըֆ անուանուեցաւ Ամարայի միւթէսարըֆ Հիւսնի պէյ, որուն յաջորդեց Կիւչիւնանի միւթէսարըֆ Իպրահիմ Մուխիս պէյ։ Հավղայի (Սրվաղ) գայմագամ Սրուճի (Հալէպ) գայմագամ Ապտիւրրահման Նամիլ էֆ., որուն յաջորդեց Գարաքիլիսէի Նախորդ գայմագամ Իպրահիմ Նէճաթի էֆէնտի։

Պէյրէհիրի (Քանիա) նահպ անուանուեցաւ Ագսէրայի նահպ Ալաէտտին էֆ.։ Քէսքիմի նահպ՝ Օրտուի նահպ Հաֆըզ Սիւլէյման էֆ.։ Իզմէպոլուի նահպ՝ Գարաճա Սուի նախորդ նահպ՝ Հասան Ֆէհմի էֆ.։ Բէթէրպիչի՝ (Սիւանիկ) նահպ՝ Լօչնայի նախորդ նահպ՝ Իպրահիմ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆԵՆ.—Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ հեծելազօրաց հրամանատար Ֆերիդ Շիւքրի փաշայի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. Բ. զօրաբանակին միրլիվա Վէհպի փաշայի, Իւսկիւպի սերպիական ընդհ. հիւպատոս Պ. Ֆորթովիչի եւ Պ. Կորլէնքօ-Տոլինային։ Գ. Մէճիտիէ՝ Ալէքսանդր Միքլաէվօքիի։

Բ. Շէֆագաթ՝ տիկին Կորլէնքօ-Տոլինայի։

ՇՒԱԴՐԱՄ. — Արուեստից չքաղցամ տրուեցաւ Օյտէնպուրկի մեծ-գուքսին բժիշկ Տօքթ. Մաուրի։

ՀԻՃՐԷԹԻ 1320Ը. — Երէկ. Հիճրէթի թուականին 1320րդ տարւոյն առաջին օրը ըլլալուն առթիւ բոլոր բարձրագոյն պաշտօնեաները, վէզիրները, միւշիրները, իսլամ եւ ոչ-իսլամ կրօնական պետերը գային կայս. Պալատ չնորհաւորութիւն եւ երախտագիտութիւն յայտնելու համար յոտս կայս. Գոհոյից։

*** Այս առթիւ նաեւ բոլոր օտար դեսպաններուն Ա. Թարգմանները չնորհաւորական այցելութիւն տուին կայս. Պալատ, եւ կայս. մեծարանաց արժանացան։

ՏԱՍԸ ՓԱՐԱՆՈՑ ՔԱՐԴ-ԲՈՍԹԱՆԵՐՐ.—Թղթատ. եւ Հեռագր. վերատեսչութիւնը կը յանձնէ թէ վերջին անգամ հրապարակ հանուած 10 փարանոց քարդ-բոսթաններուը հետեւեալ բոլոր տեղերուն մէջ եւս կրնան երթեւեկել.—Բերա, Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Սկիւտար, Արնաւուտքէօյ, Պէյքօզ, Պէյօղլու, Պէյօղլուքէրէ, Պէյլերպէյ, Պասը Ալի, Սպարապետութեան Դուռ, Շէյխիւլիսլամի Դուռ, Էյուպ, Էմիրնէ Գարու, Օգճըլար Պաշի, Ագսէրայ, Այա Սօֆիա, Այսմէֆանաս, Պալաթ, Պայրըհանէ, Մահմուդպզի, Հէյդպէյի, Գուրկաչ, Գընալը, Սիրքէճի, Սէլիմիէ, Զէյթունի Գուրնու, Տիրէքլէր Արասը, Մանմուտ Փաշա, Եէնիքէօյ, Եէմիշ Իսկէլէսի, Մարդիգիւզ, Էմիրկէն, Թարապիա, Սամաթիա, Թորհանէ, Թոզգարու, Ղալաթիա, Ֆաթիհ, Ֆէնէր, Խասգիւղ, Գումգապու, Գարթալ, Ունկարան, Գասըմ Փաշա, Բանկալթի, Հայտար փաշա, Խոզգիւղ եւլն. եւլն։

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁԱՒԻԹԻՒՆ. սորվիլ ուզողները մինչեւ հիմա կիւլհանէի դպեակներու դաստատունը կը յանձնէին եւ քննութիւն տալով վկայական մը կը ստանային։ Բայց նկատելով որ տակաւին Թուրքիոյ մէջ հակառակ իրենց ամենամեծ անհրաժեշտութեան կին վկայեալ դպեակներ չատ հազուագիւտ են, որոշուեցաւ քաղբժշկական վարժարանին մէջ ալ մանկաբարձութեան ճիւղ մը հաստատել ուսկից առատօրէն վկայեալ մանկաբարձներ դուրս գան։ Դասերը մօտ ատենէն կը սկսին եւ աշակերտներու արձանագրութեան կը սպասուի։

ՆՈՐ ԱՆԴԱՄ.—Հանգստեան կոչուելու համար խնդրագիր տուող պաշտօնեայի մը մասին պատրաստուած տեղեկագիրները քննութեան համար ասկէ առաջ քաղբժշկ. ժողովին կը յանձնուէր։ Բան մը որ գործողութեանց երկարելէն զատ արդիւնք մը չէր տար։ Վերջին անգամ, այս անպատեհութեան առաջքը առնելու համար, հանգստեան թոշակի անտուկին ժողովին մէջ բժիշկ անդամ մը առնուեցաւ, որպէս զի հանգիստի կոչուիլ ուզող պաշտօնեայի մը գործերուն կարելի եղածին չափ չուտով նայուի։

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ՁԱԲՈՆ.—Ֆիկառօի մէջ կարդացած է.—«Աթէնքէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ճաբոնական նաւաբաժին մը մօտ ատենէն Պիրէոնի նաւահանգիստը պիտի հասնի։ Հրամանատարը եւ սպաները պիտի երթան տեսակցելու Եորկիոս թագաւորին հետ։ Պիրէոնէն ելլելով ճաբոնական նաւաբաժինը պիտի այցելէ օսմ. նաւահանգիստներ։ Պոլսոյ մէջ ճաբոն ծովակալը վկ. Սուլթանին պիտի մատուցանէ Մէճիտիէն մէկ նշանակը։ Ճաբոնական կառավարութիւնը այս այցելութենէն վերջ Պոլսոյ մէջ դեսպանատուն մը կամ միջին հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատէ։»

ՄԱՒՒԻ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ.— Շուէյտ-Նորվէկիոյ թագուհիին քրոջ Մաուի իշխանուհին մահը հաղորդուեցաւ օսմ. կառավարութեան։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՒՇԻՒԻ.— Երկրագործ. նախարարութիւնը որոշած ըլլալով մէկ կալի մեքենայ, մէկ մըն ալ հընձող մեքենայ զրկել Գարթալի գաւառակին մէջ, ձեռնհաս պաշտօնատունը խրնդրեց գիտնալ թէ ինչպէս պիտի հայթայթուի այս մասին պէտք եղած 50 ոսկին։

ՓՈԹՈՐԻԿ.—Անցեալ փետրուարի 21ի հինգշաբթի օրէն մինչեւ մարտ 2, իսկէնտէրունի մէջ ահռելի փոթորիկ մը ելլելով ծովեզերքի չէնքերուն մեծագոյն մասը, նաւամատոյցը եւլն. փլեր են։ Շոգենաւ մը երեք օր աշխատելէ վերջ նորէն չկըրնալով յառաջ երթալ ետ դարձեր է։

ԴԱՐԹԱԼԻ գայմագամ Սիւլէյման Զէքի պէյ մեռաւ եւ թաղումը կատարուեցաւ երէկ։ Հանգուցեալը կէս դարէ աւելի ժամանակէ մը ի վեր կառավարական պաշտօններու մէջ կը ծառայէր։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԳԻՐ Պ.ԹԱՒՒԻՒ եգիպտոսի մէջ ֆրանսական իշխանութեանց դէմ ըրած քանի մը հրատարակութեանց համար, Ֆըրանսական հիւպատոսը օրինական խստութիւններ ձեռք առնելով անոր դէմ, զայն եգիպտոսէն վանելու հրամանագիր մը ստացաւ։ Պ. Թաւրիւ ապրիլ 2ի առտուն ձերբակալուեցաւ եւ ֆրանսական չոգե-

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ

ԲՐԱՆՑ ՊԱՐԳԵՎՈՐՄԱՆ

Ը.—ԲՐԱՆՑ ՈՒ ՊԱՐԳԵՎՈՐՄԱՆ

Երեքշաբթի.—Երգեհոնային համերգ։ Ստրավինսկի, Ռեգեր, Ռեսպիգի, Ֆրանկ։ Կատարում է երգեհոնահար Ա. Ալեքսանդրովը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Չորեքշաբթի.—«Ջենկինս» ֆարսը Ա. Ռուբինի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Հինգշաբթի.—«Ջենկինս» ֆարսը Ա. Ռուբինի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Ուրբաթ.—Ռուսական ժողովրդական գործիքների նվագախմբի համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Զոլոտարյովը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Շաբաթ.—«Ջենկինս» ֆարսը Ա. Ռուբինի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Կիրակի.—Ռուսական ժողովրդական գործիքների նվագախմբի համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Զոլոտարյովը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԵՐԳԱՅԻՆ ՆՎԱԳԱԽՄԲԻ

Ա.—ԲՐԱՆՑ ՈՒ ՊԱՐԳԵՎՈՐՄԱՆ

Երեքշաբթի.—Համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Ստեփանյանը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Չորեքշաբթի.—Համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Ստեփանյանը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Հինգշաբթի.—Համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Ստեփանյանը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Ուրբաթ.—Համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Ստեփանյանը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Շաբաթ.—Համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Ստեփանյանը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Կիրակի.—Համերգ։ Ղեկավարում է Ա. Ստեփանյանը։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿ ԹԱՏՐՈՆ

Երեքշաբթի.—«Ռոմեո և Հուլիետ» ողբերգությունը Վ. Շեքսպիրի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Չորեքշաբթի.—«Ռոմեո և Հուլիետ» ողբերգությունը Վ. Շեքսպիրի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Հինգշաբթի.—«Ռոմեո և Հուլիետ» ողբերգությունը Վ. Շեքսպիրի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Ուրբաթ.—«Ռոմեո և Հուլիետ» ողբերգությունը Վ. Շեքսպիրի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Շաբաթ.—«Ռոմեո և Հուլիետ» ողբերգությունը Վ. Շեքսպիրի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

Կիրակի.—«Ռոմեո և Հուլիետ» ողբերգությունը Վ. Շեքսպիրի։ Սկսվում է ժամը 19-ին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՂԵՐԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱՅԻՆ

ՅԱՂԹԱՏ ՎԱԽՈՄԸ

ՊՈԼԻՍԻ ՏԱՍՆԱՎՅԱՅԻ

— ԺԲ. —

ՅՈՒՐԻ ՏԱՐԱՓԱՆՅԱՆ

— Էայց մեզ ձգձգում չէլնի հոմ:

— Ինչ բառ:

— Վոչ միայն իր հետաքրքրությունը չէ հոգում, այլև ամբողջ ընտանիքի անվտանգությունը: Ես ինքս էլ չեմ ուզում, որ ինձ ձերբակալեն:

— Ինչո՞ւ համար ոնա ձերբակալվելու էր, ախր, ինչ-որ բան պետք է անի, որ ձերբակալվի:

— Ամեն ինչ ինձ համար պարզ է, ինչպես ձեռքիս հինգ մատները: Ես ինքս էլ ինչ-որ բան կանեի, որ ձերբակալվեի, եթե ուզենայի, որ ինձ ձերբակալեն: Ես ինքս էլ ինչ-որ բան կանեի, որ ձերբակալվեի, եթե ուզենայի, որ ինձ ձերբակալեն: Ես ինքս էլ ինչ-որ բան կանեի, որ ձերբակալվեի, եթե ուզենայի, որ ինձ ձերբակալեն:

—